

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 29.01.1953 Časová verzia predpisu účinná od: 29.01.1953 do: 31.03.1964

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

2.

Vyhláška ministra spravodlivosti

zo dňa 31. decembra 1952

o úplnom znení občianskeho súdneho poriadku.

Podľa čl. II zákona č. 68/1952 Sb., ktorým sa mení a doplňuje občiansky súdny poriadok, vyhlasujem v prílohe úplné znenie zákona č. 142/1950 Sb., o konaní v občianskych právnych veciach (občiansky súdny poriadok), ako vyplýva z neskorších predpisov.

Dr. Rais v. r.

**Zákon zo dňa 25. októbra 1950 č. 142 Sb., o konaní v občianskych právnych veciach
(občiansky súdny poriadok), v znení vyplývajúcom z neskorších predpisov.**

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ.**VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.****PRVÁ HLAVA.****ZÁKLADNÉ USTANOVENIA.****§ 1.****Účel zákona.**

(1) Občiansky súdny poriadok upravuje konanie v občianskych právnych veciach pred všeobecnými súdmi, ich rozhodovanie a výkon ich rozhodnutí tak, aby sa zabezpečila rýchlá a účinná ochrana majetkových a osobných práv občanov i majetkových práv a zákonných záujmov štátu a socialistických právnických osôb.

(2) Pri vykonávaní týchto úkonov postupuje súd bez zbytočných formalít. Dbá všestranne o to, aby sa zistil skutočný stav vecí, a spravodlivým rozhodovaním upevňuje socialistickú zákonnosť a vychováva občanov na plnenie ich občianskych povinností.

§ 2.**Dosah ustanovení prvej časti.**

Ustanovenia prvej časti tohto zákona s doplnkami a odchýlkami, ktoré sú uvedené v druhej až štvrtej časti, platia pre konanie v občianskych právnych veciach na všeobecných súdoch.

§ 3.**Právomoc všeobecných súdov.**

V občianskych právnych veciach, pokiaľ nie sú vyňaté z právomoci všeobecných súdov, rozhodujú v prvej stolici ľudové súdy, v druhej stolici krajské súdy. Ak rozhodol na základe prikázania Najvyššieho súdu (§ 18) v prvej stolici krajský súd, rozhoduje v druhej stolici Najvyšší súd. V ktorých ďalších prípadoch rozhoduje Najvyšší súd, ustanoví zákon.

§ 4.**Senát. Jediný sudca.**

(1) Súdy vykonávajú súdnictvo zpravidla v senátoch.

(2) Pokiaľ podľa zákona vykonáva konanie jediný sudca (ďalej len „sudca“), má práva a povinnosti senátu a predsedu senátu.

§ 5.**Účastníci.**

Účastníkom konania je ten, o právach alebo povinnostiach koho sa má v konaní rozhodovať, alebo ten, kto môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach, alebo ten, koho zákon označuje za účastníka.

§ 6.
Prokurátor.

(1) Ak sa prokurátor domnieva, že to vyžaduje ochrana záujmov štátu alebo pracujúcich, môže v ktoromkoľvek období vstúpiť do konania a potom je oprávnený na všetky procesné úkony, ktoré môže vykonať účastník podľa stavu konania.

(2) Súd upovedomí prokurátora, ktorý vstúpil do konania, o každom pojednávaní, o ktorom upovedomuje účastníkov, a doručí mu všetky písomnosti, ktoré sa doručujú účastníkom.

(3) Ak je na začatie konania potrebný návrh, môže taký návrh urobiť aj prokurátor, ak sa domnieva, že to vyžaduje ochrana záujmov štátu alebo pracujúcich. Účastníkom konania je potom aj prokurátor; nie je však oprávnený na procesné úkony, ktorými sa nakladá s predmetom konania.

§ 7.
Návod a poučenie účastníkov.

Súd dáva pracujúcim potrebný návod na vykonanie ich úkonov na súde, poučuje ich o právnych následkoch spojených s týmito úkonmi alebo s ich opomenutím a dbá všestranne o to, aby pre nedostatok všeobecného alebo právnického vzdelania neutrpeli ujmu na svojich právach.

DRUHÁ HLAVA.
SÚDY A SÚDNE OSOBY.

PRVÝ DIEL.
PRÍSLUŠNOSŤ SÚDU.

Všeobecný súd.

§ 8.

(1) Na konanie v prvej stolici je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému smeruje návrh, alebo - ak je takých účastníkov niekoľko - všeobecný súd jedného z nich.

(2) Ak niet účastníka, proti ktorému smeruje návrh, alebo ak sa konanie začína z úradnej povinnosti, je príslušný všeobecný súd účastníka, v záujme ktorého sa koná.

(3) Ak by bolo príslušných niekoľko súdov, rozhoduje výber navrhovateľa alebo predstihnutie.

§ 9.

Všeobecným súdom účastníka je súd, v obvode ktorého má účastník bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd jeho pobytu.

§ 10.

Ak československý občan nemá v Československej republike všeobecný súd, možno začať konanie v jeho veci na súde, v obvode ktorého mal tu posledné bydlisko alebo pobyt.

§ 11.

(1) Všeobecným súdom štátu je súd, v obvode ktorého je vec, na ktorú sa konanie vzťahuje; ak niet takej veci, súd, v obvode ktorého došlo k udalosti, z ktorej vznikol uplatňovaný nárok.

(2) Všeobecným súdom právnických osôb je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo; v pochybnosti sa za sídlo považuje miesto, kde sa vedie správa. Ak sa vec týka prevažne organizačne nižšej správy právnických osôb, je ich všeobecným súdom súd, v obvode ktorého je sídlo tejto správy. Minister spravodlivosti môže po dohode so zúčastnenými ministrami nariadením určiť, čo sa rozumie organizačne nižšou správou.

§ 12.

Určenie príslušnosti Najvyšším súdom.

Ak je nepochybné, že vec patrí do československej súdnej právomoci, a ak chýbajú podmienky príslušnosti alebo nemožno ich zistiť, príslušným je súd, ktorý určí Najvyšší súd.

§ 13.

Príslušnosť na procesné úkony, ktoré nevyžadujú rozhodovanie.

(1) Každý ľudový súd je príslušný:

- a) spisovať zápisnice, ktoré sú potrebné pre platnosť právnych úkonov;
- b) doručovať oznámenia o výhrade odporu podľa § 51 občianskeho zákonníka; oznámenia sa doručujú do vlastných rúk;
- c) overovať odpisy a podpisy.

(2) Tieto procesné úkony vykonáva sudca.

§ 14.

Trvanie príslušnosti.

Príslušnosť súdu sa podsudzuje podľa okolností, ktoré sú tu v čase začatia konania, a trvá až do skončenia veci, i keď sa zmenily okolnosti, ktoré rozhodly o príslušnosti.

§ 15.

Územný rozsah činnosti súdu.

(1) Súdny vykonávajú procesné úkony iba vo svojom obvode.

(2) Ale ak je nebezpečenstvo z omeškania alebo je to nevyhnutne potrebné pre riadne posúdenie veci, môže súd vykonať jednotlivé procesné úkony aj mimo svojho obvodu.

§ 16.

Dožiadanie.

(1) Ak je ľudový súd dožiadaný iným československým súdom o vykonanie určitého procesného úkonu, je povinný vyhovieť dožiadaniu.

(2) Ľudové sudy sú povinné vyhovieť dožiadaniu československých úradov (orgánov verejnej správy), pokiaľ to osobitné predpisy ustanovujú.

(3) Ak súd nemôže vykonať žiadaný procesný úkon vo svojom obvode a ak mu je známy príslušný súd, postúpi mu dožiadanie; inak dožiadanie vráti.

(4) Procesné úkony dožiadaného súdu vykonáva sudca.

(5) Spory vzniknuté medzi dožadujúcim súdom (orgánom štátnej správy) a dožiadaným súdom rozhoduje krajský súd nadriadený dožiadanému súdu.

Prikázanie veci inému súdu. Spory o príslušnosť a o právomoc.

§ 17.

(1) Ak ľudový súd nemôže konať v určitej veci, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, jeho nadriadený súd prikáže vec inému ľudovému súdu; ak sa má prikázať vec ľudovému súdu v obvode iného krajského súdu alebo ak ide o prikázanie veci inému krajskému súdu, rozhodne o tom Najvyšší súd.

(2) Rovnako sa postupuje na návrh účastníka alebo z podnetu súdu aj z dôvodov vhodnosti. Takýto návrh nemá odkladný účinok.

§ 18.

Na návrh generálneho prokurátora alebo predsedu Najvyššieho súdu môže si Najvyšší súd zo závažných dôvodov od každého súdu prvej alebo druhej stolice vyžiadať ktorúkoľvek vec a sám o nej rozhodnúť alebo ju prikázať na rozhodnutie ktorémukoľvek inému súdu tej istej alebo vyššej stolice; súd, ktorý potom vo veci rozhoduje, spravuje sa predpismi o konaní platnými pre súd, od ktorého bola vec vyžiadaná.

§ 19.

Spory o príslušnosť medzi ľudovými súdmi, ako aj spory o právomoc medzi ľudovými súdmi a osobitnými súdmi s právomocou v občianskych právnych veciach rozhoduje krajský súd, v obvode ktorého majú tieto súdy svoje sídlo; inak rozhoduje Najvyšší súd.

§ 20.

O prikázaní veci inému súdu (§ 17), o tom, či má byť nejaká vec vyžiadaná a rozhodnutá Najvyšším súdom alebo prikázaná inému súdu (§ 18), ako aj v sporoch o príslušnosť a v sporoch o právomoc (§ 19) sa rozhoduje bez ústneho pojednávania.

DRUHÝ DIEL.

VYLÚČENIE SÚDNYCH OSÔB.

§ 21.

Dôvody vylúčenia sudcov (sudcov z ľudu).

(1) Sudcovia (sudcovia z ľudu) sú vylúčení z vykonávania sudcovského úradu, ak so zreteľom na ich pomer k veci alebo k účastníkom, k ich zákonným zástupcom alebo zmocnencom možno pochybovať o ich nepredpojatosti.

(2) Vo vyššej stolici sú okrem toho vylúčení sudcovia (sudcovia z ľudu), ktorí sa zúčastnili na rozhodovaní alebo konaní v nižšej stolici.

§ 22.

Rozhodovanie o vylúčení sudcov (sudcov z ľudu).

(1) Dôvody vylúčenia si všíma súd z úradnej povinnosti v každom období konania.

(2) Účastník je povinný upozorniť súd na dôvody vylúčenia hneď, len čo sa o nich dozvedel.

(3) Len čo sa sudcovia (sudcovia z ľudu) dozvedeli o dôvode svojho vylúčenia, sú povinní zdržať sa ďalších sudcovských úkonov, pokiaľ nejde o úkony nepripúšťajúce odklad, a oznámiť to so svojím vyjadrením predsedovi súdu. Ak sa vyskytol dôvod vylúčenia u predsedu súdu, oznámi to